herpy

GEKONY

Lygodactylus fischeri

Lygodactylus fischeri to mały, dzienny gekon karłowaty z lasów deszczowych Afryki Zachodniej i Środkowej. Jest jasnooliwkowozielony z rzędami drobnych czarnych kropek, żyje skrycie na drzewach w wilgotnym lesie i jest niemal nieznany w terrariach, dlatego ten poradnik opiera się na wiedzy o jego środowisku i o gatunkach pokrewnych.

Rodzina: Gekkonidae

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**4 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**5-10 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Las deszczowy**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**30 × 30 × 45 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**25-30 °C**
Miejsce wygrzewania	**30-35 °C**
Temperatura w nocy	**22-24 °C**
Wilgotność	**60-80%**
Woda	**Bez miski z wodą**
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 2
Pokarm	**Owady i małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)**
Utrzymanie	**W parach lub jeden samiec z kilkoma samicami**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**1-2 jaj**
Inkubacja	**60-120 dni** przy 22-27 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Lygodactylus fischeri to gekon karłowaty o długości 35-42 mm od pyska do kloaki. Grzbiet jest jasnooliwkowozielony z kilkoma podłużnymi rzędami drobnych czarnych kropek, a spód jednolicie biały. Jak u innych gatunków z tego rodzaju, pod palcami znajdują się delikatne lamelki czepne, a koniec ogona ma płytkę czepną, której zwierzę używa podczas wspinaczki jak piątej nogi. Różnice płciowe nie zostały udokumentowane.

Gatunek opisał George Albert Boulenger w 1890 roku, a nazwę nadano na cześć niemieckiego herpetologa Johanna Gustava Fischera (1819-1889), który pracował w Hamburgu. Jako miejsce typowe podano Sierra Leone.

W odróżnieniu od wschodnioafrykańskich gatunków z tego rodzaju, np. *Lygodactylus picturatus*, gatunek ten zamieszkuje lasy deszczowe Afryki Zachodniej i Środkowej. Jest rzadki, prowadzi bardzo skryty tryb życia i raczej nie jest utrzymywany w niewoli. Długość życia nie została udokumentowana.

Występowanie i środowisko

Lygodactylus fischeri występuje w Afryce Zachodniej i Środkowej: w południowo-wschodniej Nigerii, Kamerunie, Gwinei Równikowej i Gabonie. Ponadto znane jest jedno izolowane stwierdzenie z Beninu.

Stwierdzenia z Sierra Leone, skąd gatunek opisano, oraz z Konga (Brazzaville) są niepewne, a mapa pokazuje tylko kraje potwierdzone. Gatunek nie jest uznawany za zagrożony.

> **Naturalny zasięg:** Nigeria, Kamerun, Gwinea Równikowa i Gabon.

ŚRODOWISKO

Lygodactylus fischeri zamieszkuje zwarty, wilgotny las oraz lasy galeriowe wzdłuż rzek. Żyje na drzewach i, jak inne gatunki z tego rodzaju, kryje się za luźną korą i w szczelinach.

Klimat w pobliżu równika jest ciepły i wilgotny przez cały rok, z niewielkimi wahaniami temperatury. Brak pomiarów temperatury i wilgotności z miejsc, w których żyje ten gatunek.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o hodowli *Lygodactylus fischeri* jest bardzo skąpa. Klimat w obszarze występowania jest ciepły i wilgotny przez cały rok, a zalecenia opierają się na lepiej poznanym *Lygodactylus picturatus* oraz na *Lygodactylus williamsi*, który również żyje w wilgotnym lesie. Większość liczb w tym poradniku pochodzi właśnie stamtąd.

Parę można trzymać w terrarium o wymiarach co najmniej 30 × 30 × 45 cm (długość × szerokość × wysokość), a większe jest lepsze. Wysokość liczy się bardziej niż powierzchnia dna, ponieważ zwierzę żyje na pniach i gałęziach.

Terrarium musi być całkowicie szczelne, biorąc pod uwagę tak małe zwierzęta i ich owady karmowe. Użyj drobnej siatki w pokrywie oraz kratek wentylacyjnych na dole i u góry. Tylna i boczne ściany muszą być uszczelnione, tak aby żadne małe zwierzę nie mogło się za nie wcisnąć. Na dnie ułóż warstwę drenażową, na niej 3-4 cm wilgotnego włókna kokosowego i trochę torfu, a wystrój urządź z grubych gałęzi ustawionych pod różnymi kątami, kory korkowej, bromelii i *Sansevieria*. Rurki korkowe i bambusowe o różnej grubości służą jako kryjówki i miejsca składania jaj.

Czytaj więcej: Budowa terrarium i podłoże bioaktywne

TEMPERATURA

Lygodactylus fischeri pochodzi z ciepłego klimatu bez chłodnej pory roku. W dzień temperatura tła powinna wynosić 25-30 °C, a pod małym spotem lub lampą halogenową powinno być miejsce do wygrzewania o temperaturze 30-35 °C. W nocy temperatura spada tylko nieznacznie, do 22-24 °C.

Spot musi być dopasowany do wielkości terrarium. Mocna lampa w małym terrarium szybko podnosi temperaturę w całym zbiorniku. Używaj termostatu lub ściemniacza i mierz temperaturę zarówno wysoko, jak i nisko w terrarium. Zwierzęta, które siedzą nieruchomo w najcieplejszym miejscu z otwartym pyskiem, są przegrzane.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza powinna wynosić około 60-80 %, najwyższa w nocy i tuż po zraszaniu, ponieważ gatunek żyje w lesie deszczowym. Zraszaj terrarium lekko dwa razy dziennie, tak aby liście i ściany pokryły się kroplami, i z kolejnym zraszaniem poczekaj, aż krople odparują, a podłoże zacznie przesychać.

Zwierzęta piją krople z liści i ścian, więc miska z wodą nie jest potrzebna i stanowi zagrożenie dla najmniejszych osobników. Unikaj stojącej wody i stale mokrych gałęzi, które sprzyjają pleśni i problemom ze skórą. Dobra wentylacja jest ważna, nawet przy wysokiej wilgotności.

OŚWIETLENIE I UVB

Lygodactylus fischeri jest aktywny w dzień i potrzebuje silnego, równomiernego światła. Używaj świetlówek, najlepiej T5, i połącz świetlówkę UVB ze świetlówką dzienną, tak aby terrarium było jasne. Jaka moc UVB jest najodpowiedniejsza, nie zostało dla tego gatunku udokumentowane. Umiarkowana świetlówka UVB (strefa Fergusona 2) nad częścią terrarium to ostrożne oszacowanie. W pozostałej części terrarium zapewnij cień i kryjówki.

Światło powinno być włączone przez 12-14 godzin, sterowane wyłącznikiem czasowym, a noc powinna być ciemna.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

W naturze *Lygodactylus fischeri* żywi się prawdopodobnie głównie mrówkami. W terrarium musi dostawać żywe drobne owady: skoczogonki, muszki owocowe, małe świerszcze, świeżo wyklute strąkowce, małe karaczany i małe szarańcze. Najważniejsza jest wielkość: owad karmowy musi być mniejszy niż odległość między oczami zwierzęcia.

Owady karmowe lekko opylaj wapniem z witaminą D3 i postaw w terrarium małą miseczkę z czystym wapniem, z której zwierzęta mogą korzystać same. Wymieniaj go, zanim zawilgotnieje i stwardnieje. Czy gatunek przyjmuje papkę owocową, nie zostało udokumentowane; *Lygodactylus picturatus* ją przyjmuje i można spróbować podać ją w płaskiej miseczce wysoko na gałęzi. Dorosłe osobniki karm co drugi dzień i unikaj przekarmiania.

Mącznik młynarek i inne tłuste larwy są zbyt duże i zbyt tłuste, by podawać je inaczej niż jako rzadki przysmak.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Lygodactylus fischeri jest mały, szybki i prowadzi bardzo skryty tryb życia. Jak inne dzienne gekony karłowate często siedzi nieruchomo na gałęzi, a potem błyskawicznie rzuca się na owada karmowego.

Trzymaj parę albo samca z jedną lub dwiema samicami w terrarium na tyle dużym, by samice mogły uciec przed samcem. Dwóch samców nie wolno trzymać razem, ponieważ walczą. Zwracaj uwagę na ślady ugryzień, odgryzione ogony oraz zwierzęta, które się ukrywają lub chudną, i natychmiast je rozdziel. Gatunek nie nadaje się do brania na ręce: może odrzucić ogon i łatwo ucieka. Otwieraj drzwiczki tylko na krótko i zamknij wszystkie szczeliny, przez które zwierzęta mogłyby uciec.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Różnice płciowe u *Lygodactylus fischeri* nie zostały udokumentowane. U innych gatunków z tego rodzaju samiec ma grubszą nasadę ogona z kieszeniami hemipenisów oraz pory przedkloakowe, a samica smuklejszą nasadę ogona. Nie udokumentowano też, kiedy gatunek osiąga dojrzałość płciową; u *Lygodactylus picturatus* następuje to po 9-15 miesiącach. Z łączeniem zwierząt w pary poczekaj, aż będą w pełni wyrośnięte, tak aby samica miała siły na składanie jaj.

GODY I KOPULACJA

Kopulacja u *Lygodactylus fischeri* nie została opisana. Trzymaj razem parę albo samca z jedną lub dwiema samicami i zapewnij wiele kryjówek, tak aby samica mogła uciec przed samcem. Przenieś samca, jeśli bez przerwy goni samicę.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Liczba jaj u *Lygodactylus fischeri* nie została udokumentowana, ale gatunki z tego rodzaju składają jednorazowo 1-2 małe jaja o twardej skorupce. Zapewnij kilka ciasnych miejsc do składania jaj, które można wyjąć z terrarium, np. krótkie rurki bambusowe lub korkowe umieszczone wysoko, i przez cały sezon podawaj samicy dużo wapnia i małych owadów karmowych.

INKUBACJA

Czas inkubacji nie został udokumentowany. U *Lygodactylus williamsi* wyklucie następuje po 60-120 dniach w temperaturze 22-27 °C, co stanowi orientacyjne ramy. Jaja przenosi się ostrożnie, w razie potrzeby razem z tym, do czego są przyklejone, do małego pojemnika z wilgotnym wermikulitem i małymi otworami wentylacyjnymi w pokrywie. Nie wolno ich obracać.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Młode *Lygodactylus fischeri* nie zostały opisane, ale u przedstawicieli tego rodzaju są po wykluciu bardzo małe. Umieść je w małym, całkowicie szczelnym terrarium lub pojemniku z wilgotnym podłożem, cienkimi gałązkami i roślinami i zraszaj codziennie. Podawaj im najmniejsze owady karmowe: skoczogonki, muszki owocowe i świeżo wyklute świerszcze, opylone wapniem z witaminą D3. Trzymaj młode oddzielnie od dorosłych i rozdzielaj je według płci i wielkości, aby nie zaczęły walczyć.

Zdrowie i częste błędy

Lygodactylus fischeri jest odporny, gdy temperatura, wilgotność i karmienie są właściwe. Brak wiedzy o chorobach specyficznych dla tego gatunku; typowe problemy małych dziennych gekonów karłowatych to:

- Za mało wody i zbyt suche terrarium. Małe zwierzęta szybko się odwadniają, zwłaszcza w letnie upały lub pod zbyt mocną lampą. Zraszaj codziennie.
- Zbyt wysoka temperatura w małym terrarium. Używaj termostatu lub ściemniacza i obserwuj zwierzęta siedzące z otwartym pyskiem.
- Niedobór wapnia i witaminy D3, zwłaszcza u samic składających jaja. Podawaj czysty wapń w małej miseczce i opylaj owady karmowe.
- Problemy z linieniem i resztki wylinki na palcach i końcu ogona. Popraw wilgotność i ostrożnie usuń resztki letnią wodą.
- Walki między samcami z ugryzieniami i utratą ogonów.
- Małe zwierzęta, które zostają przygniecione lub giną w szczelinach za tylną ścianą i wystrojem. Uszczelnij wszystkie zakamarki.

Zdrowe zwierzę jest żywe, ma jasne oczy i pełną nasadę ogona. Zgłoś się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli zwierzę chudnie, jest ospałe lub przestaje jeść.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.